

Lausuntopyyntö työryhmän luonnoksesta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaksi (MISU)

Johdanto

Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) pyytää lausuntoja valmistelutyöryhmän ehdotusluonnokseen maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmasta (MISU).

Tausta

Maa- ja metsätalousministeriö valmistelee vuosien 2021–2022 aikana kokonaisvaltaisen maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman, josta tulee osa uuden ilmastolain mukaista suunnittelujärjestelmää. Suunnitelman laatiminen on osa pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman toimeenpanoa. Suunnitelma edistää osaltaan Suomen tavoitetta saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä.

Maankäyttösektorilla viitataan YK:n ilmastosopimuksen ja Pariisin sopimuksen tarkastelujen mukaisesti maankäyttöön, maankäytön muutokseen ja metsätalouteen. Päämääränä on kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti edistää maankäytön, metsätalouden ja maatalouden siirtymistä kohti ilmastokestävyyttä eli päästöjen vähentämistä, nielujen aikaansaamien poistumien vahvistamista sekä sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman valmistelussa lähtökohtana on ollut hallitusohjelman mukaisesti saavuttaa ilmastotavoitteet mahdollisimman kustannustehokkaalla ja oikeudenmukaisella tavalla. Suunnitelma on laadittu noudattaen yleisesti samoja periaatteita ja menettelytapoja, joita nykyinen ilmastolaki (609/2015) sekä uudistettavana oleva ilmastolaki (HE 27/2022) edellyttävät. Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma tulee osaksi uuden ilmastolain mukaista ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmää.

Suunnitelmassa määritetään tavoite sekä toimenpiteet, joilla tavoite saavutetaan. Maankäyttösektorilla toteutettavien lisätoimien tavoiteltu vuosittainen nettovaikutus on vähintään 3 Mt CO₂-ekvivalenttia vuodessa vuoteen 2035 mennessä. Tavoite perustuu hallituksen Vuosaaren ilmastokokouksessa 3.2.2021 julkistamaan tiekarttaan Hiilineutraali Suomi 2035 -tavoitteen saavuttamiseksi.

Suunnitelma kattaa maankäytön muutoksiin, maatalousmaiden hiilidioksidipäästöihin, metsiin ja pitkäikäisiin puutuotteisiin kohdentuvat toimenpiteet sekä useita erilaisia poikkileikkaavia toimenpiteitä. Suunnitelma sisältää kunkin toimenpiteen osalta tiiviin

kuvauksen sen toteuttamistavasta, ajoituksesta sekä resursseista. Lisäksi suunnitelma sisältää arvion toimenpiteiden alustavista ilmastovaikutuksesta vuosina 2030 ja 2035 sekä selostuksen kuinka toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia seurataan. Toimenpiteisiin ja niiden vaikutuksiin liittyy vielä epävarmuuksia, joten suunnitelmassa esitetään tutkimuksen ja seurantajärjestelmän kehittämistä edelleen.

Suunnitelmalla on yhtymäkohtia erityisesti keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaan ja ilmasto- ja energiastrategiaan ja tämä on huomioitu osana valmistelua. Suunnitelman laatimisessa on otettu huomioon ilmasto- ja energiastrategian sekä keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman laatimisessa käytetyt taustalaskelmat ja skenaariot (Hiilineutraali Suomi 2035: Maankäyttö- ja maataloussektorin skenaariot). Luonnonvarakeskus laatii parhaillaan vielä täydentävän skenaariotarkastelun esitettyjen toimenpiteiden vaikutuksista. Tavoitteena on julkistaa tulokset vielä lausuntokierroksen aikana huhtikuussa.

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman ympäristövaikutusten arvioinnista (SOVA-hanke) vastasivat Gaia Consulting Oy ja Pellervon taloustutkimus PTT ry. Ympäristövaikutusten arviointi on kytkeytynyt tiiviisti suunnitelman valmisteluun ja sen tuloksia hyödynnetään suunnitelman toimenpiteiden määrittelyssä. SOVA-hankkeessa arvioitiin myös, miten ilmastosuunnitelma huomioi oikeudenmukaisen siirtymän periaatteet ja kestävä kehityksen tavoitteet.

Tavoitteet

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman valmistelutyöryhmän ehdotusluonnokseen erityisesti seuraavista asioista:

1. Onko ehdotettu maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpidekokonaisuus tasapainoinen, vaikuttava ja toteuttamiskelpoinen?
2. Toimeenpanon näkökulmasta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa hyväksyttävyyys ja oikeudenmukaisuus ovat tärkeitä. Arvioi niiden toteutumista suunnitelmassa.
3. Muuta huomioitavaa suunnitelmaluonnoksesta.

Vastausohjeet vastaanottajille

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää toimittamaan lausunnot Lausuntopalvelun kautta, www.lausuntopalvelu.fi. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse ministeriön kirjaamoon.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua Lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät Lausuntopalvelu.fi:n sivuilta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Mikäli et halua rekisteröityä palveluun, lausunnon voi lähettää myös sähköpostitse maa- ja metsätalousministeriön kirjaamoon (kirjaamo.mmm@gov.fi).

Lausunnonssa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/4507/2021. VAHVA-ministeriöitä pyydetään ensisijaisesti antamaan lausunto lausuntopalvelu.fi:n kautta. Tämän lisäksi

lausunto (vastaus) viedään VAHVAAan sille asialle, johon lausunto liittyy.

Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Lausuntopyynnöstä, suunnitelman sisältyvästä johdannosta ja keskeisistä toimenpiteistä pyritään julkaisemaan ruotsinkielinen käännös lausuntopalvelussa toukokuun alussa.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 18.5.2022.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat:

Heikki Granholm
Yksikön päällikkö, luonnonvaraneuvos
heikki.granholm@gov.fi, p. 029 5162 130

Tia-Maria Virtanen
Erityisasiantuntija
tia-maria.virtanen@gov.fi, p. 029 5162 066

Anna Salminen
Erityisasiantuntija
anna.salminen@gov.fi, p. 029 5162 002

Joel Järvinen
Erityisasiantuntija
joel.jarvinen@gov.fi, p. 029 5162 133

Mediatiedusteluihin vastaa:

Erika Keppola
Viestintäasiantuntija
erika.keppola@gov.fi, p. 029 5162 187

Linkit

https://www.gaia.fi/wp-content/uploads/Loppuraportti_Maankayttosektorin-ilmastosuunnitelman-ymparistoselostus_final.pdf - Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman ympäristöselostus (SOVA), Gaia Consulting Oy (på finska)

<https://www.ptt.fi/julkaisut-ja-hankkeet/kaikki-julkaisut/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelman-kustannusvaikutusten-arviointi.html> - Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman kustannusvaikutusten arviointi, Pellervon taloustutkimus PTT ry (på finska)

<https://mmm.fi/hanke2?tunnus=MMM014:00/2021> - Hankeikkuna (på finska)

<https://mmm.fi/sv/projekt2?tunnus=MMM014:00/2021> - Hankeikkuna (på svenska)

Liitteet:

[Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma_Luonnos_14042022.pdf](#)

[Inledning, mål och åtgärder.pdf](#) - Ilmastosuunnitelman johdanto, tavoitteet ja toimenpiteet ruotsiksi (på svenska)

[Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma_luonnos_14042022_päivitetty_03052022.pdf](#) - Päivitetty luonnos 3.5.2022 luvun 8.2 ja liite 1 osalta (på finska)

Jakelu:

MMM
MMM
MMM
MMM
MMM

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ehdotettu maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpidekokonaisuus tasapainoinen, vaikuttava ja toteuttamiskelpoinen?

2. Toimeenpanon näkökulmasta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa hyväksyttävyyys ja oikeudenmukaisuus ovat tärkeitä. Arvioi niiden toteutumista suunnitelmassa.

3. Muuta huomioitavaa suunnitelmaluonnoksesta.

Granholm Heikki
Maa- ja metsätalousministeriö

Järvinen Joel
Maa- ja metsätalousministeriö